

Europese Executoriale Titel: twijfelachtige aanwinst

Mr. Mirjam Freudenthal

Senior docent-onderzoeker Molengraaff Instituut

Op 21 januari 2005 trad de Verordening voor een Europese Executoriale Titel (EET-Vo) in werking, die per 21 oktober 2005 van toepassing wordt.¹ De uitvoeringswet ligt nu bij de Raad van State. Grensoverschrijdende maar ook zuiver Nederlandse vonnissen inzake onbetwiste geldvorderingen kunnen op verzoek van de schuldeiser met een EET gewaarmerkt worden.² Een verstekvonnis dat van een EET voorzien is, kan zonder tussenkomende maatregelen Europa-wijd geëxecuteerd worden.³ Maar wat is nu eigenlijk de toegevoegde waarde van de regeling?

De EET-Vo is het voorlopige sluitstuk van de vereenvoudiging van de wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van vonnissen binnen de EU. Gebaseerd op het kernbegrip ‘wederzijds vertrouwen’ dat EU-staten in elkaars rechtspraak zouden moeten hebben, werd in het EEX-Verdrag van 1968 voor het eerst dwingend een uniforme vereenvoudigde exequaturprocedure voorgeschreven (art. 31-45 EEX). Uitgangspunt is dat een beslissing gegeven in een verdragstaat in de overige verdragsluitende staten erkend wordt zonder vorm van proces (art. 26 EEX). Na de inwerkingtreding van het Verdrag van Amsterdam in 1998 is het EEX-Verdrag omgezet in de Brussel I-Vo (of EEX-Vo).⁴

De thans in werking getreden EET-Vo gaat nog verder en schaft binnen de EU de exequaturprocedure als vereiste voor de tenuitvoerlegging van beslissingen inzake niet-betwiste geldvorderingen geheel af.⁵

CATALOGUS

Door de EET-Vo vindt er in het land van ten-

uitvoerlegging geen enkele controle meer plaats van een buitenlandse met een EET gewaarmerkte (verstek)beslissing. Deze controle wordt verplaatst naar de rechter in de lidstaat waar het (verstek)vonnis gewezen wordt. Hij bepaalt aan de hand van bevoegdheidsvoorwaarden en uniforme minimumvereisten of de beslissing voor waarmerking als EET in aanmerking komt.⁶ De EET-Vo beperkt zich tot onbetwiste geldvorderingen. Omdat het begrip ‘onbetwist’ binnen Europa niet uniform is, is een centrale plaats ingeruimd voor de definitie hiervan. Een geldvordering wordt beschouwd onbetwist te zijn indien de schuldenaar de vordering in een schikking uitdrukkelijk erkent, indien deze niet verschijnt of geen verweer voert nadat hij oorspronkelijk in de procedure verschenen was of de schuld bij authentieke akte heeft erkend (art. 3 lid 1, sub a, b, c en d).

Wordt de Nederlandse rechter⁷ om een EET verzocht dan zal hij als het om een verstekvonnis gaat altijd moeten controleren of

de minimumvereisten voor de betekening of kennisgeving⁸ van het procesinleidend stuk in acht genomen zijn. Deze controle wordt geacht noodzakelijk te zijn ter bescherming van de schuldenaar. De minimumvereisten voor de betekening vormen de kern, maar ook het meest omstreden onderdeel van de verordening. In plaats van een uniforme methode van betekening te introduceren, is een uitgebreide catalogus van welgeteld elf verschillende methoden van betekening opgenomen. Dit groot aantal is duidelijk het gevolg van een compromis tussen de lidstaten; meerdere lidstaten wilden hun eigen wijze van betekening opgenomen zien.

De verordening onderscheidt tussen de betekening in persoon, welke onder meer kan geschieden door een deurwaarder, per post of langs elektronische weg en de plaatsvervangende methoden. Deze zien op de situatie dat niet de persoon zelf het stuk in ontvangst genomen heeft, waaronder ook is begrepen het achterlaten van het stuk in de brievenbus van de schuldenaar. De plaatsver-

1 Verordening (EG) Nr. 805/2004, PbEG L 143/15, 30 april 2004, verder aangeduid als EET-Vo en de EET. Vanaf deze datum zijn de art. 30, 31 en 32 van toepassing. Deze artikelen verplichten de lidstaten de daar genoemde informatie aan de Commissie mee te delen. Uitgebreid over de EET: M. Zilinsky, *De Europese Executoriale Titel*, Kluwer Deventer, 2005.

2 De verordening heeft behalve op verstekvonnissen, ook betrekking op gerechtelijke schikkingen en authentieke akten.

3 Op de executie zelf is het recht van toepassing van de lidstaat van tenuitvoerlegging.

4 Een van de belangrijkste wijzigingen was een ver-

dere vereenvoudiging van de exequaturprocedure. In de Brussel I-Vo wordt de buitenlandse beslissing zonder toetsing aan weigeringsgronden uitvoerbaar verklaard en is de exequatur binnen de EU dus tot een stempelvonnis geworden (art. 41 Brussel I-Vo).

5 Uitgezonderd Denemarken. Hiervoor geldt de exequaturprocedure van het EEX-Verdrag.

6 De bevoegdheidsvoorwaarden sluiten aan bij de bevoegdheidsregels van de Brussel I-Vo: in het bijzonder afd. 3 en 6 van hoofdstuk II, en indien de schuldenaar een consument is, de beslissing in zijn woonplaats genomen is.

7 In Nederland zal deze controle plaatsvinden door de (voorzieningen)rechter. Het gaat dus om een andere rechter dan de rechter die het (verstek)vonnis gewezen heeft, wat niet vanzelfsprekend is!

8 In het vervolg zal alleen van betekening gesproken worden.

9 In Nederland wordt een exequatur thans binnen enkele dagen verkregen, maar is niet goedkoop.

10 Voor alle overige beslissingen, niet zijnde onbetwiste geldvorderingen, moet de exequaturprocedure van de Brussel I-Vo gevolgd worden.

vangende methoden zijn niet toegestaan indien het adres van de schuldenaar niet met zekerheid bekend is. In feite komt het erop neer dat de betekening niet-in persoon zoveel onzekerheden meebrengt dat deze nauwelijks een basis kan zijn om een EET te verzoeken.

Omdat betekening door achterlating in de brievenbus inmiddels in Nederland de gewoonste gang van zaken is, zal de schuldeiser de deurwaarder bij voorbaat moeten inlichten dat hij per se een betekening in persoon wenst. Ook aan deze betekening zitten echter nog de nodige haken en ogen. De betekening of kennisgeving aan de schuldenaar moet blijken uit een bewijs van ontvangst door de schuldenaar. Op welke wijze kan de Nederlandse deurwaarder echter vaststellen dat de persoon die hij voor zich heeft ook werkelijk de schuldenaar is, nu de deurwaarder niet het recht heeft hem naar zijn identiteit te vragen? Voor de schuldeiser is te hopen dat de voorzieningenrechter niet al te zwaar aan dit vereiste tilt. Maar de verordening komt de schuldenaar nogmaals te hulp. De EET-waarmarking van een verstekvonnis kan namelijk alsnog in aanmerking komen voor heroverweging, die gevraagd kan worden als de betekening heeft plaatsgevonden

volgens een plaatsvervangende methode, en de betekening buiten de schuld van de schuldenaar niet tijdig heeft plaatsgevonden, of als hij de vordering niet heeft kunnen betwisten – geen verzet heeft kunnen instellen – wegens overmacht of wegens buitengewone omstandigheden buiten zijn wil. Omdat in de EET-Vo een exequaturprocedure ontbreekt moet gevreesd worden dat schuldenaren sneller een executiegeschil zullen opwerpen om tenuitvoerlegging te voorkomen (art. 21 EET-Vo).

Gezien de ingewikkelde regeling kan

men zich afvragen waarin de toegevoegde waarde van de EET-Vo ligt. Misschien kan het een nuttige aanvulling zijn in die gevallen waar de exequaturprocedure nog steeds veel tijd en/of geld kost.⁹ Het is echter goed te bedenken dat het verzoek om waarmarking als EET een keuzemogelijkheid voor schuldeisers is. De exequaturprocedure van de Brussel I-Vo staat eveneens open, is minder veeleisend en kan, afhankelijk van het land van executie even snel en effectiever zijn dan de EET-regeling.¹⁰

(advertentie)

Wist u dat u op zeer eenvoudige wijze uw kantoororganisatie kunt optimaliseren?

Met onze vernieuwde kantoorevaluatie kunt u snel analyseren op welke punten uw praktijk (nog) beter georganiseerd kan worden. Aan de hand van veel modellen/checklists kan uw secretaresse eenvoudig een digitaal kantoorhandboekje maken. Voor slechts € 60,- (ex BTW) per jaar.

SKiR

Steunpunt
Kwaliteitszorg *initiatieven*
Rechtsbijstand

Bent u geïnteresseerd?

Kijk op www.skir.nl en kies voor producten.